

Две бележити българки

Ний не обичаме да правимъ жертви за никого. Но обичаме да принасяме въ жертва нашитѣ за-служили хора, като се утешаваме съ това, че „ако биха били достойни, биха си пробили пжтъ“, като забравяме, че *пжтъ си пробива нѣй недостойния, най-малко скриващия въ себе си богатства на ду-ша*. И ако, случайно или по чудо, нѣкой досто-енъ се издигне и не умре отъ гладъ, всички го поглеждаме съ удивление и упрекъ, че не е умрѣлъ, че е още живъ, че се надѣва на животъ. Ний оби-чаме да убиваме достойнитѣ си хора: да ги уни-щожаваме, да ги правимъ равни съ земята. Може би, защото лесно се насищаме и търсимъ нови забави, нови удоволствия. А на насъ кой е побър-калъ досега да си получаваме удоволствията?

И какво се чудимъ, че сме забравили *нашитѣ най-добри артистки Роза Попова и Маня Иконо-мова* — къмъ които съдбата бѣ още по-жестока! Ами, нали всички се бѣхме нахвърлили върху на-шитѣ по-стари артисти, които жертвуваха цѣлия си животъ за театъра, и благодарение на които имаме сега тая сграда — Народния театъръ — да градимъ по-натагъкъ новия строежъ на бждещето изкуство? Нали ги заровихме живи въ земята въ пълния имъ разцѣтъ на силитѣ, задушени, смазани отъ нашата жестокост! . . . Кой ще отговаря и за тия жертви? Но, слава Богу, че почна да се връща съзнанието ни и хвърляме мрежа да се спа-сятъ поне тия наши *достойни и талантливи артистки, които сж пълнили душитѣ ни съ възторгъ и уми-ление, които насаждаха красота и радостъ на ду-шата, за да блъсне въ тъмнитѣ недра на нашето съзнание — откровението на нашя дългъ*. И докато тоя дългъ не свѣтне въ пълния си блѣсъкъ на мощъ и истина въ нашата душа, до тогава ний не ще можемъ да съградимъ великата сграда на без-смъртното творчество у насъ. До като ний не сло-жимъ фундамента на съзнанието за дългъ и призна-ние на стореното до сега чрезъ умиление и възторгъ — а не чрезъ рушение, отричане и забрава, — до тогава ний нѣма да бждемъ достойни да се наре-